Nr 103.

Ankom till Riksdagens kansli den 9 maj 1911 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående disposition af förra majorsbostället Hammar n:r 1 i Värmlands län jämte en i ämnet väckt motion.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen den 3 februari 1911 aflåten, till jordbruksutskottets förberedande handläggning öfverlämnad proposition, nr 148, har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att, sedan förra majorsbostället 2 mantal Hammar nr 1 i Hammarö socken af Värmlands län blifvit i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett i statsrådsprotokollet omförmäldt förslag fördeladt i åtta med litt. A, B, C, D, E, F, G och H betecknade jordbrukslotter samt i tio med I—X utmärkta tomter, egendomen må på det sätt upplåtas, att

dels den med litt. A betecknade jordbrukslotten försäljes på offentlig auktion till den högstbjudande på de i kungl. brefvet den 29 maj 1874 stadgade villkor med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1912; och

dels öfriga jordbrukslotter äfvensom samtliga tomterna, de med I och III betecknade efter hembud till ägarna af därå uppförda byggnader, hvar för sig upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser.

Till berörda statsrådsprotokoll har departementschefen i detta ärende anfört följande.

»Förra majorsbostället 2 mantal Hammar nr 1 i Hammarö socken af Värmlands län utarrenderades för tiden från den 14 mars 1885 till den 14 mars 1905 mot årligt arrende af 1,955 kronor. Arrenderätten förverkades emellertid och arrendatorn uppsades till afflyttning från egendomen den 14 mars 1898, hvarefter egendomen uppläts på nytt arrende för då återstående sju år af arrendeperioden mot en arrendeskilling af 1,255 kronor. Äfven den på detta aftal grundade arrenderätt förverkades. Arrendatorn uppsades till afflyttning den 14 mars 1900 och arrendet utbjöds för tiden 14 mars 1900—14 mars 1905. Tre auktioner höllos, utan att något anbud afgafs, hvarefter egendomen genom Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes försorg utarrenderades för sistberörda tidrymd mot ett årligt arrende af 600 kronor. Efter denna arrendetids utgång blef egendomen på domänstyrelsens föranstaltande utarrenderad under två år från den 14 mars 1905 mot ett årligt arrende af 1,000 kronor.

Under år 1906 höllos två auktioner för egendomens utbjudande på arrende för tiden 14 mars 1907—14 mars 1927, utan att antagligt anbud afgafs. I februari 1907 hölls ytterligare en auktion för samma ändamål med enahanda resultat. Genom Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes försorg utarrenderades då egendomen för tiden 14 mars 1907—14 mars 1909 mot årligt arrende af 600 kronor. I sammanhang härmed framhöll Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i skrifvelse till domänstyrelsen af den 20 mars 1907, att, då egendomen saknade användbara åbyggnader, ytterligare åtgärder för egendomens utarrendering under ny tjuguårsperiod måste anses ändamålslösa samt att vid sådant förhållande och då det ej heller syntes kunna ifrågasättas, att erforderliga nybyggnader skulle verkställas af kronan, Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansåge, att egendomen borde afyttras, helst densamma genom sitt fördelaktiga läge intill det starkt framåtgående Karlstad med stor sannolikhet komme att betinga en ganska afsevärd köpeskilling.

Sedan domänstyrelsen härefter anmodat Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande att uppdraga åt domänintendenten i länet att i samråd med vederbörande uppskattningsmän uppgöra nytt förslag till egendomens disposition efter den 14 mars 1909, därvid, såframt egendomen ansåges lämpligen kunna efter styckning i mindre lotter försäljas, förslag till styckning skulle upprättas, insände Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande med skrifvelse den 9 oktober 1908 instrumentet öfver en den 3 september samma år hållen uppskattningsförrättning jämte andra ärendet rörande handlingar, däribland en af förste landtmätaren Gust. Lindmark

år 1882 upprättad och af förste landtmätaren Sv. Aug. Odqvist åren 1902 och 1908 kompletterad karta öfver egendomens inägor med tillhörande landtmäterihandlingar. I sistberörda skrifvelse förklarade Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, utöfver förut gjorda uttalanden om att domänen icke längre borde bibehållas i kronans ägo, icke hade något vidare att i ärendet tillfoga.

Egendomen är för närvarande utarrenderad för tiden till den 14 mars 1912 för ett årsarrende, som efter den 14 mars 1911 utgör 650 kronor.

Af ärendet tillhörande handlingar inhämtas bland annat.

Egendomen är belägen å Hammarön, söder om Karlstad och består af två från hvarandra skilda lotter, hufvudlotten å Hammaröns norra strand invid Hammaröviken och den andra lotten, utjorden Nyodlingen, äfven kallad Långkärret, på sju kilometers afstånd från hufvudlotten. Hufvudlotten ligger på ett afstånd af 4 kilometer sjöväg och 12 kilometer landsväg från Karlstad. Från egendomen, hvars sammanlagda areal enligt Odqvists beskrifning uppgår till 319 hektar 30,5 ar, äro för alltid upplåtna vissa områden till kyrka, begrafningsplats o. s. v. Dessa områden äro å kartan utmärkta med särskild röd färgläggning och omfatta ägofigurerna nr 14, 15 och 447—452, äfvensom del af nr 12.

Uppskattningsmännen vid den senast eller den 3 september 1908 å egendomen hållna värdering hafva föreslagit, att egendomen skulle styckas och försäljas i nedannämnda aderton, å förberörda karta med röda gränslinjer utmärkta ägolotter, hvilka åsatts följande saluvärden, nämligen:

Ägolottens beteckning.	Areal.									Saluvärde
	Inägor			Skog			Summa			
	har	ar	kv.-meter	har	ar	kv.-meter	har	ar	kv.-meter	kronor
Litt. A. Hufvudgården	94	95	40	67	23	60	162	19	—	28,000
„ B. Ugglestad	10	36	80	10	31	40	20	68	20	3,000
„ C. Bäckagärdet	8	18	50	3	59	—	11	77	50	2,400
„ D. Kvarntorpet	2	93	30	4	20	—	7	13	30	1,000
„ E. Västra Odlingsgärdet	7	80	70	18	21	70	26	02	40	4,300
„ F. Lillmossen	3	90	20	7	52	10	11	42	30	2,900
„ G. Östra Odlingsgärdet	3	77	—	23	40	30	27	17	30	5,500
„ H. Långkärret	7	39	10	38	56	—	45	95	10	14,800
Summa	139	31	—	173	04	10	312	35	10	
Tomter I							—	92	90	1,500
II							—	67	30	1,000
III							—	36	60	500
IV							—	43	90	500
V							—	60	—	500
VI							—	40	60	500
VII							—	70	70	800
VIII							—	79	20	500
IX							—	72	60	600
X							1	09	50	500
Summa summarum							319	08	40	68,800

Af tomterna äro de med I och III utmärkta bebyggda med sommarvillor tillhöriga lasarettsläkaren P. Clarholm och förre arrendatorn C. A. Carlssons änka.

Enligt af jägmästaren i Karlstads revir Per Fredrik Elfstrand under september 1908 afgifvet utlåtande hafva skogen och skogsmarken å de olika ägolotterna uppskattats till följande värden, nämligen: å litt. A till 9,424 kronor 61 öre, å litt. B till 2,252 kronor 10 öre, å litt. C till 504 kronor 86 öre, å litt. D till 633 kronor 42 öre, å litt. E till 3,555 kronor 70 öre, å litt. F till 2,118 kronor 58 öre, å litt. G till 5,159 kronor 21 öre samt å litt. H till 14,038 kronor 46 öre eller till-

hopa till 37,686 kronor 94 öre, däraf den växande skogen enbart beräknats till ett värde af 34,459 kronor 16 öre. I saluvärdet 68,800 kronor ingår emellertid växande skog allenast med 26,677 kronor 42 öre. Ett afdrag af 7,781 kronor 74 öre har nämligen gjorts af uppskattningsmännen med hänsyn till det husbehofsvirke, som tarfvas för några af försäljningslotterna.

Landtmäteristyrelsen har förklarat, att beträffande ifrågavarande egendom icke förekommer sådant förhållande, som enligt 2 § 2 momentet af lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring utgör hinder för egendomens styckning på föreslaget sätt. Då emellertid boställets rågångar mot angränsande byar icke syntes vara i sin helhet behörigen bestämda, torde det åligga den landtmätare, som komme att verkställa ägostyckningen att vidtaga för rågångarnas bestämmande erforderliga åtgärder.

Redan före berörda uppskattningsförrättning hade uti särskilda skrifvelser till chefen för jordbruksdepartementet i april 1908 landshöfdingen i Värmlands län G. Dyrssen anmält, att han, därest egendomen kunde erhållas till skäligt pris, vore hågad verka för, att densamma inköptes af det den 11 i sistnämnda månad konstituerade aktiebolaget Värmlandshem, hvars ändamål enligt stiftelseurkunden vore att främja förvärfvandet af egna hem, förnämligast genom inköp af jordegendomar, styckning af dessa och försäljning af mindre för småbruk lämpade områden, samt att idka annan i samband härmed stående likartad verksamhet.

Nämnda skrifvelser öfverlämnades till domänstyrelsen, hvarefter underhandlingar pågått med bolaget om försäljning till detsamma af egendomen i dess helhet eller till vissa delar. Dessa underhandlingar hafva emellertid icke ledt till något resultat, då det visat sig omöjligt ernå enighet om köpeskillingen.

Uti särskilda underdåniga skrifvelser den 18 december 1908 och den 23 februari 1909 har domänstyrelsen — jämte det styrelsen yttrat sig beträffande bolagets då ännu ifrågasatta inköp af egendomen — framhållit, att styrelsen för sin del ansåge, det kronans och det allmännas bästa skulle tillgodoses genom en försäljning af egendomen i mindre brukningsdelar. För den händelse frågan om försäljning af egendomen till bolaget förfölle, hemställde styrelsen, att egendomen måtte styckas och försäljas på sätt vid senaste uppskattningsförrättningen föreslagits.

Jag ber slutligen få erinra därom, att frågan om denna egendoms upplåtande redan förut varit föremål för behandling inom Riksdagen.

Sålunda föreslog vid 1908 års Riksdag ledamoten af Riksdagens Andra kammare G. M. Sandin uti en inom nämnda kammare väckt motion (nr 168), att Riksdagen måtte för sin del besluta om försäljning af ifrågavarande egendom samt i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa, att vid försäljningen måtte iakttagas erforderliga åtgärder i syfte att fastigheten blefve på ett betryggande sätt afhänd för bildande af egna hem. Såsom skäl för bifall till motionen framhöll motionären under hänvisning till 1905 års statsrevisorers berättelse rörande ifrågavarande egendom, hurusom dess bibehållande i kronans ägo icke skulle med hänsyn till de stora kostnader, som blefve förenade med egendomens försättande i brukbart skick, kunna för staten medföra någon fördel, och hurusom inom Hammarö församling behofvet af mark till egna hem vore synnerligen stort. Förevarande motion bifölls af Andra men afslogs af Första kammaren.

Jämväl vid 1910 års Riksdag framställdes motion (nr 26) i enahanda syfte. Denna motion föranledde emellertid icke någon åtgärd från Riksdagens sida.

Departementschefen.

Lika med de i ärendet hörda myndigheterna anser jag mig böra tillstyrka försäljning af nu ifrågavarande egendom. Genom besök å platsen förliden sommar har jag varit i tillfälle att själf öfvertyga mig om det synnerligen bristfälliga skick, hvari egendomens åbyggnader och jordens häfd befinna sig. Såväl häraf som genom hvad i ärendet förekommit har jag fått den uppfattning, att egendomen endast genom afsevärda pekuniära uppoffringar från statens sida skulle kunna bringas i sådant skick, att densamma kunde utarrenderas för belopp någorlunda motsvarande räntan å en eventuell köpeskilling. Då härtill kommer att efterfrågan på egnahem lärer i nämnda trakt vara synnerligen stor, synes mig öfvervägande skäl tala för egendomens afyttrande.

Beträffande sättet för egendomens styckande ansluter jag mig till uppskattningsmännens af domänstyrelsen förordade förslag. Försäljningen af den med litt. A betecknade ägolotten eller hufvudgården torde med hänsyn till storleken af denna lott lämpligen böra ske å offentlig auktion, hvaremot öfriga jordbrukslotter äfvensom de föreslagna tomterna torde böra upplåtas enligt de för egnahemsupplåtelser gällande bestämmelser. Af tomterna innehafvas visserligen, såsom jag ofvan nämnt, de med I och III betecknade af personer i sådan ställning, att nyssnämnda bestämmelser icke torde vara å dem tillämpliga. Denna omständighet synes mig emellertid i förevarande fall icke böra utgöra hinder för hembud till dem i vanlig ordning af berörda tomter.»

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom Andra kammaren väckt, till utskottet remitterad motion, nr 359, däri herr *N. A:son Berg* i Munkfors föreslagit, att Riksdagen måtte i samband med beslut om Kungl. Maj:ts proposition nr 148, i hvad den afser den del af förra majorsbostället Hammar, som är betecknad med litt. A, besluta, att innan försäljning af nämnda litt. sker, till Hammarö församling mot en lösen af 500 kronor upplåtes ett af landtmätaren S. A. Odquist uppmätt och kartlagdt till nämnda boställe hörande tomtområde, omfattande en areal af 75 ar 80 kvadratmeter, med tillträdesrätt den 14 mars 1912. *Motion.*

Till stöd för sin framställning har motionären anfört följande:

»Af skäl bland andra att förvärfva sig plats för byggande af fattiggård beslöt Hammarö församling vid kommunalstämma den 14 juli 1908 att ingå till Kungl. Maj:t med begäran att för det af senaste värderingsnämnden uppskattade värdet få inköpa förra majorsbostället Hammar, men blef detta beslut öfverklagadt och af Konungens befallningshafvande upphäfdt. Tanken var då att med fattiggården förena jordbruk till lämpligt omfång. Genom senare vunnen erfarenhet har denna tanke mer och mer öfvergifvits, ty dels äro arbetskrafterna dyra och dessutom för jordbruket svåra att erhålla, dels äro de personer som intagas å nuvarande fattiggården till allra största delen arbetsodugliga, hvadan för ett jordbruks skötande ingen hjälp från deras sida vore att förvänta. Då församlingen nu emellertid står inför nödvändigheten att uppföra en ny fattiggård, enär den gamla numera erbjuder otillräckligt utrymme och dessutom är för sitt ändamål alldeles olämplig och i alla afseenden otillfredsställande, så har den gamla tanken att å Hammars område förvärfva plats för fattiggård åter uppstått. Ty då fråga blir om att finna plats för en sådan erbjuder sig ej någon som i fråga om läge och lämplighet i öfrigt kan jämföras med den, som finnes på Hammars område. Hammars gård upptager nämligen en afsevärd del af socknens centralt belägna område, och platser å närliggande hemman, som möjligen skulle lämpa sig för ändamålet, äro redan tagna i anspråk. Det är såväl med hänsyn till leverans af lifsförnödenheter som för sjukas transport och lättheten att erhålla läkarehjälp af synnerligt stor betydelse, att en fattiggård får ett gynnsamt läge. Hammarö församling har därför beslutat, se bil. I och II samt karta, att söka förvärfva ett tomtområde på förra torplägenheten Sandtorp under Hammar och för ändamålet låtit uppmäta och kartlägga detsamma, samt genom domänintendenten värdesätta det, se bil. 3. Landshöfdingen i länet har ock tillstyrkt afsöndringen, se bil. 4. Meningen var att församlingen skulle

hafva ingått till Kungl. Maj:t med framställning i frågan, men då beslutet tillkommit så sent, att Kungl. Maj:ts proposition om Hammars försäljning redan förelåg färdig, kunde detta ej ske.

Församlingen har därför hänvändt sig till undertecknad med anhållan om att i samband med Kungl. Maj:ts proposition om Hammar söka få saken ordnad i enlighet med församlingens önskan. Då genom ifrågavarande upplåtelse den för Hammarö synnerligen viktiga fattiggårdsfrågan kunde vinna en snar och lycklig lösning, då statens intresse i intet afseende trädes för nära, enär full ersättning erhålles, då tomtområdet i fråga ligger afsöndradt från all annan odlad mark och sålunda ej förorsakar något intrång i hufvudegendomen, ej heller för denna är af minsta betydelse, och då vidare ej någon rubbning uppstår i den af Kungl. Maj:t framlagda planen till hemmanets styckning och försäljning, så är att hoppas, att Riksdagen ej ställer sig afvisande i denna fråga och detta så mycket mindre som Hammarö församlings fattigvård ej blifvit så litet betungad genom Hammar, i det den måst omhändertaga hela familjer, som där innehaft längre eller kortare tids arbete.»

De af motionären åberopade bilagorna äro af följande lydelse:

»*Bilaga 1.*

Utdrag ur protokollet vid ordinarie kommunalstämman i Hammarö den 26 mars 1911.

— —

§ 5.

Då det visat sig, att utrymmet vid fattiggården är otillräckligt och bostaden i öfrigt till sitt ändamål olämplig, hade kommunalnämnden inkommit med förslag, att kommunen i stället för att besluta sig för tillbyggnad å fattiggården borde taga i öfvervägande lämpligheten af att uppföra en ny tidsenlig fattiggård å tomten vid Sandtorp, hvilket ärende föredrogs, och beslöt stämman att uppdraga åt kommunalnämnden att låta kartlägga tomtplatsen, hos vederbörande myndigheter utverka rätt att för kommunens räkning inköpa den samt därjämte till stämman inkomma med kostnadsförslag till fattiggårdsbyggnad.

— —

Justeradt:
Frithiof Johansson, C. Fr. Svensson.

Som ofvan:
Emil Linder.

Rätt utdraget intygar:

Hammarö den 8 april 1911.

Emil Linder
Stämmans ordf.

Bilaga 2.

Utdrag af protokoll hållet vid Hammarö sockens kommunalnämnds sammanträde i sockenstugan söndagen den 9 april 1911.

§ 2.

Som det försports, att Regeringen komme att för innevarande års Riksdag framlägga proposition om förra majorsbostället Hammars försäljning, beslöt nämnden i enlighet med af kommunalstämman lämnadt uppdrag att ofördröjligen ingå med ansökan om att det vid blifvande beslut om försäljningen måtte varda medgifvet Hammarö kommun rätt att få inlösa ett af förste landtmätaren S. A. Odquist uppmätt och kartlagdt till förre torplägenheten Sandtorp under Hammar hörande tomtområde, som i och för byggandet af ny fattiggård vore synnerligen önskvärdt att förvärfva, enär ingen annan plats kunde erhållas som i alla afseenden så väl lämpade sig för ändamålet som denna. I köpeskilling för tomten ville nämnden erbjuda fem hundra (500) kronor. Åt ordföranden uppdrogs att å nämndens vägnar vidtaga alla åtgärder, som för förvärfvandet af ifrågavarande tomt kunde anses erforderliga.

Justeradt:
A. E. Johansson, Carl Svensson.

Som ofvan:
A. M. Kvick
Ordf.

Bilaga 3.

På begäran af kommunalnämndens ordförande i Hammarö socken af Värmlands län har undertecknad tagit del af en framställning från Hammarö kommun att få inlösa ett område från förre majorsbostället Hammar för att å detsamma bygga fattiggård.

Området i fråga, som skulle afsöndras från hufvudgården, litt. A., och som jag genom åtskilliga besök på platsen väl känner till, utgöres af 29,1 ar åker, 13 ar tomter, 20,9 ar backe samt 12,8 ar skogsmark eller tillhopa 75,8 ar och är ett gammalt torp med icke häfdad åker, hvars byggnader nu äro borta. Det är sålunda utan all betydelse för hufvudgården, om detta område afsöndras från densamma, och synes det pris, som af kommunalnämnden erbjudits, eller 500 kronor vara tillräckligt.

Karlstad den 10 april 1911.

C. E. L. Lennartson.
t. f. domänintendent.

Bilaga 4.

Sedan kommunalnämndens i Hammarö församlings ordförande anhållit om mitt uttalande i frågan, får jag med stöd af den kännedom därom, som jag vid besök å platsen förvärfvat, meddela, att enligt min personliga uppfattning den föreslagna tomten särdeles väl skulle lämpa sig för uppförande af ny fattiggård för Hammarö församling och att det erbjudna priset 500 kronor kan anses vara skälig ersättning för densamma.

Karlstad den 10 april 1911.

Gerh. Dyrssen.
Landshöfding.»

Utskottet. Frågan om försäljning af kronoegendomen Hammar har på grund af framställningar af enskilda motionärer förut varit föremål för Riksdagens pröfning, dock utan att vinna sin lösning, senast vid nästföregående riksdag, då förenämnde motionär väckte förslag om egendomens styckning i egnahemslägenheter. I sitt öfver denna framställning afgifna utlåtande yttrade jordbruksutskottet, bland annat, att, enligt hvad utskottet inhämtat, behofvet af mark till egnahem syntes vara synnerligen stort inom Hammarö socken, hvarest egendomen vore belägen, under det att mark icke där kunde erhållas annat än till högt pris; och syntes utskottet med hänsyn till, bland annat, detta förhållande starka skäl tala för ett disponerande af egendomen på sätt motionären ifrågasatt. Då emellertid på vederbörlig utredning grundad framställning i ämnet kunde förväntas blifva af Kungl. Maj:t förelagd innevarande Riksdag, föranledde, i enlighet med utskottets hemställan, berörda motion icke till någon Riksdagens åtgärd. Kungl. Maj:ts sålunda förväntade förslag föreligger nu till Riksdagens pröfning i ifrågavarande proposition.

Med afseende å hvad utskottet nästlidne år anfört i ämnet har utskottet gifvetvis icke något att erinra emot egendomens i fråga uppdelande i smålotter, utan förefaller det utskottet — i synnerhet som departementschefen till statsrådsprotokollet uttalat, »att efterfrågan på egnahem lärer i nämnda trakt vara synnerligen stor» — fast mer anmärkningsvärdt, att ej en längre gående uppdelning af egendomen föreslagits än som skett. Detta gäller särskildt den med litt. A betecknade lotten eller hufvudgården, hvilken ensam omfattar den betydliga arealen af 162,17 har, däraf 94,954 har inägor och 67,236 har skog. Då egendomens på denna lott belägna byggnader äro, enligt hvad upplyst

blifvit, så godt som oanvändbara, torde det i betraktande af det förefintliga behofvet af jord för egnahem med skäl kunna befaras, att lotten blifver inköpt i spekulationssyfte, i hvilket fall ändamålet med egendomens försäljning blefve i afsevärd mån förfeladt. Det synes utskottet därför synnerligen önskligt, att kronan själf föranstaltar om lottens fördelning i lämpliga mindre områden, därvid det af motionären framställda önskemålet torde kunna blifva behörigen beaktadt.

På grund af hvad sålunda anförts och då i öfrigt utskottet icke haft annat att erinra emot förevarande proposition än att lotten litt. H eller Långkärret, som omfattar en areal af 45,951 har, däraf 38,56 har skog, lämpligen bör försäljas på auktion enligt föreskrifterna i kungl. brefvet den 29 maj 1874, får utskottet hemställa,

att, Riksdagen, i anledning af förevarande proposition och motion, må medgifva, att, sedan förra majorsbostället 2 mantal Hammar nr 1 i Hammarö socken af Värmlands län blifvit i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det i statsrådsprotokollet omförmälda förslag och med iakttagande såvidt möjligt af ofvan framhållna önskemål fördeladt i jordbrukslotter och tomter, egendomen må på det sätt upplåtas, att

dels den med litt. A betecknade jordbrukslotten, därest ej densamma helt eller till hufvudsaklig del uppdelats i mindre lotter, äfvensom den med litt. H betecknade jordbrukslotten försäljas på offentlig auktion till den högstbjudande på de i kungl. brefvet den 29 maj 1874 stadgade villkor med tillträdesrätt för köparen den 14 mars 1912;

dels öfriga jordbrukslotter, däri inbegripna de mindre lotter, hvari lotten litt. A helt eller till hufvudsaklig del kan hafva blifvit uppdelad, med undantag dock af det område, som kan hafva blifvit afskildt såsom tomt för ny fattiggård för Hammarö församling, äfvensom de med I—X utmärkta tomterna, de med I och III betecknade efter hembud till ägarna af därå uppförda byggnader, hvar för sig upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva

egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser; och

dels det område, som kan hafva blifvit afskildt såsom tomt för ny fattiggård för Hammarö församling, försäljes till församlingen mot en köpeskilling, ej understigande 500 kronor, och på villkor i öfrigt som Kungl. Maj:t bestämmer.

Stockholm den 9 maj 1911.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.

Reservation

af herr *S. Linders.*

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1911.